

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรฐานการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๒
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๑๗ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔

*****

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ในวันที่ ๑๗-๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๔ มีจำนวน ๓ เรื่อง คือ

๑.๑ การดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการ SPS ระหว่างสมาชิก (Ad hoc Consultation) ที่ประชุมได้พิจารณาร่างทบทวนการจัดตั้งกลไกคณะทำงานเฉพาะกิจฉบับใหม่ (G/SPS/W/๒๕๔/Rev.๑) ซึ่งเป็นร่างที่รวมข้อเสนอของสหรัฐอเมริกา แคนาดา อินเดีย นอร์เวย์ ฟิลิปปีนส์ สวิสเซอร์แลนด์ และข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิกเข้าไว้ด้วยกัน โดยในการประชุมครั้งนี้ ความคืบหน้าในการพิจารณาส่วนของบทนำ (Preamble) และร่างบททั่วไป (General Consideration) โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยื่นเรื่องเข้าสู่ Ad hoc Consultation ที่ประเทศสมาชิกอาจพิจารณานำเรื่องเข้าสู่วาระข้อกังวลทางการค้า (Specific Trade Concern) ก่อนได้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระยะเวลาที่มีจำกัด ประธานได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการแก้ไขและปรับปรุงเอกสารฉบับใหม่ (Revised version) และจะใช้เป็นเอกสารประกอบการพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๕๓ เดือนมีนาคม ๒๕๕๕

๑.๒ การทบทวนการดำเนินการตามความตกลง SPS ครั้งที่ ๓ (Third Review) ที่ประชุมหารือใน ๒ หัวข้อคือ

๑) ผลการจัดสัมมนาระหว่างผู้ประสานงาน SPS ของแต่ละประเทศในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งประเทศสมาชิกเห็นว่าเป็นโอกาสที่ดีที่มีการแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างหน่วยประสานงาน SPS และจาก ๓ องค์กรมาตรฐานสากล นอกจากนั้นแล้ว ที่ประชุมยังได้หารือถึงความเป็นไปได้ที่จะให้มีการพัฒนาคู่มือหรือแนวทางความร่วมมือที่ดีของหน่วยประสานงานด้าน SPS ระหว่างประเทศ (Manual of good practices) ทั้งนี้ประเทศสมาชิกได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- จัดตั้งกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน
- การให้ภาคเอกชนและภาควิชาการมีส่วนร่วมในการประสานงานร่วมกันต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ SPS

เกี่ยวข้องกัน SPS

- การสร้างความมั่นใจของผู้มีส่วนได้เสียให้เข้าใจถึงความสำคัญต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ SPS
- การกำหนดนโยบาย SPS ที่ชัดเจนในระดับประเทศ

๒) ข้อเสนอแนะร่วมของประเทศแคนาดาและญี่ปุ่น (G/SPS/W/๒๕๔) ในการเสนอให้คณะกรรมการ SPS เร่งปฏิบัติตามข้อแนะนำที่สามเมื่อ ปี ๒๕๕๒ (Recommendation ๓) ในการส่งเสริมการดำเนินการร่วมกับ ๓ องค์กรมาตรฐานสากลในประเด็นของ การตรวจสอบ การรับรอง การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีลักษณะเป็น Cross-cutting issues โดยที่ประชุมคณะกรรมการ SPS ให้การสนับสนุนร่างข้อเสนอของแคนาดาและญี่ปุ่นในการประชุมครั้งนี้ ทั้งนี้ ประเทศอาร์เจนตินา ซิลี และอียิปต์ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ที่ประชุมควรเน้นในการระบุหัวข้อหรือประเด็นที่เป็น Cross-cutting issues ให้ชัดเจนเพื่อที่จะได้พัฒนาความร่วมมือกับ Codex OIE และ IPPC ต่อไปในอนาคต

๑.๓ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ที่ประชุมได้หารือในแผนปฏิบัติการทั้ง ๕ ข้อที่เคยได้รับความเห็นชอบแล้วในการประชุมครั้งที่ ๕๑ ทั้งนี้ ในส่วนของแผนปฏิบัติการข้อ ๑ ประธานฯขอให้ประเทศสมาชิกส่งความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำนิยามเชิงปฏิบัติการ (Working definition) ของมาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-related private standard) ภายในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕ และให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมเพื่อขอ

ความเห็นจากประเทศสมาชิก ส่วนแผนปฏิบัติการ ข้อ ๒-๕ นั้น หากประเทศสมาชิกใดต้องการนำเสนอแนวทางการปฏิบัติ ก็สามารถแจ้งความเห็นได้ภายในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

สำหรับแผนปฏิบัติการในข้อที่ ๖-๑๒ ในการประชุมครั้งนี้ยังไม่ได้มีการหารือถึงในรายละเอียด เนื่องจากประเทศสมาชิกส่วนใหญ่อยากเห็นความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรมในแผนปฏิบัติการข้อ ๑-๕ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมแล้ว

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๒ ในวันที่ ๑๙ - ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns)

ประเทศสมาชิกได้มีการยกข้อกังวลทางการค้าใหม่จำนวน ๗ เรื่อง และเรื่องเดิม ๑๗ เรื่อง มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

- มาเลเซียห้ามนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสหภาพยุโรป
- อินเดีย และสหภาพยุโรปแสดงข้อกังวลเกี่ยวกับกฎระเบียบเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน

อาหารนำเข้าต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน

- จีนและอินเดียแสดงข้อกังวลต่อกฎหมายความปลอดภัยอาหารฉบับใหม่ของ

สหรัฐอเมริกา

- ไต้หวันยังคงห้ามนำเข้าเนื้อวัวและเนื้อสุกรที่ใช้สารเร่งเนื้อแดง Ractopamine

จากสหรัฐอเมริกา

- แอฟริกาใต้แสดงความกังวลกรณีไทยห้ามนำเข้าผลองุ่น แอปเปิล และลูกแพร์

๒.๒ การดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการ SPS (ตามรายงานข้อ ๑.๑)

๒.๓ การทบทวนการดำเนินการตามความตกลง SPS ครั้งที่ ๓ (ตามรายงานข้อ ๑.๒)

๒.๔ มาตรฐานเอกซนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ตามรายงานข้อ ๑.๓)

สำหรับกรณีประเทศแอฟริกาใต้ได้หยิบยกกรณีประเทศไทยห้ามนำเข้าผลองุ่น แอปเปิล และลูกแพร์ นั้น สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอเรียนความคืบหน้าดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กรมวิชาการเกษตร และกระทรวงพาณิชย์ ประชุมและหารือในเรื่องดังกล่าวเพื่อเตรียมพร้อมในการชี้แจงที่ประชุมคณะกรรมการ SPS

๒. เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้แทน มกอช. ได้เข้าพบเอกอัครราชทูตคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก (นายกฤษดา เปี่ยมพงศ์สานต์) เพื่อเรียนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าการห้ามนำเข้าผลไม้ดังกล่าวจากแอฟริกาใต้นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการอย่างไร้ประนีประนอมและเป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้องค์การการค้าโลก ซึ่งทางเอกอัครราชทูตคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกแสดงความเห็นด้วยและขอให้ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการประสานเรื่องดังกล่าวต่อไปในอนาคต

๓. เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้แทน มกอช. และอัครราชทูตที่ปรึกษา (Minister Counselor, Agriculture) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกได้ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของแอฟริกาใต้ คือ Alice Baxter, Director, Plant Health และ Gerda Van DIJK, Director, International Trade โดย ผู้แทน มกอช. ได้ชี้แจงกระบวนการที่ผ่านมา ซึ่งทำให้สินค้าองุ่น แอปเปิล และลูกแพร์ ไม่สามารถนำเข้าประเทศไทยได้จนกว่ากระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช (Pest Risk Analysis : PRA) จะเสร็จสิ้น

ทั้งนี้ แอฟริกาใต้ได้ยอมรับว่า มีการผิดพลาดและ เข้าใจผิด (mistake) ใน ส่วน ของ ประเทศ แอฟริกาใต้เอง จึงไม่ได้ดำเนินการยื่นจดหมายขอผ่อนผันการนำเข้าได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ประเทศแอฟริกาใต้แสดงความกังวลว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว เนื่องจากสินค้าดังกล่าวมีความสำคัญต่อการส่งออกมาก และไม่มีปัญหาการพบศัตรูพืชในอดีต จึงอยากให้ฝ่ายไทยช่วยพิจารณาความเป็นไปได้ในการออกมาตรการชั่วคราว (interim measure) เพื่อให้นำเข้าสินค้าเหล่านี้ได้ จนกว่า PRA จะแล้วเสร็จ

๔. ผู้แทน มกอช. ชี้แจงให้แอฟริกาใต้ได้ทราบว่ากระบวนการต่างๆของการนำเข้าได้ดำเนินการมาแล้วภายใต้กรอบและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายของไทย ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติและระยะเวลาที่ชัดเจน อีกทั้งที่ผ่านมา ฝ่ายไทยได้เคยแจ้งเรื่องดังกล่าวผ่าน องค์การการค้าโลก และใช้ปฏิบัติเหมือนกันกับทุกประเทศดังนั้น กระบวนการที่ประเทศไทยดำเนินการจึงโปร่งใสและเป็นไปตามมาตราที่ ๗ ภายใต้ข้อตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ส่วนการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้จะต้องนำมาพิจารณาร่วมกันระหว่างองค์การอารักขาพืชแห่งชาติ (NPPO) ของทั้งสองประเทศ ซึ่งประเทศไทยก็ยังมีมั่งคุดและลำไยที่รอกระบวนการอนุญาตนำเข้าของ แอฟริกาใต้อยู่

๕. เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ แอฟริกาใต้ได้นำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่วาระการประชุม Specific Trade Concerns ซึ่งฝ่ายไทยโดยผู้แทน มกอช. ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมในประเด็นสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๕.๑) ที่ผ่านมามาประเทศไทยดำเนินการด้วยความโปร่งใสและเป็นไปตามข้อกำหนด WTO และเป็นความล่าช้าของแอฟริกาใต้เองที่ไม่ได้ยื่นแจ้งเรื่องขอผ่อนผันให้ NPPO ของไทยได้ทันภายในกรอบ กำหนดเวลา

๕.๒) กระบวนการ PRA นั้นเป็นข้อปฏิบัติสากลที่ใช้ในการดำเนินการปกป้องสุขภาพมนุษย์ และพืช ซึ่งประเทศไทยเองก็เคารพในหลักการดังกล่าวเช่นกันในการส่งออกสินค้าไปยังแอฟริกาใต้

๕.๓) ประเทศไทยมีความยินดีหากจะมีการประชุมหารือของทั้งสองฝ่ายต่อไปในอนาคต และขอให้แอฟริกาใต้ติดต่อโดยตรงกับ NPPO ของไทยเพื่อจะได้ร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

(๑) เวียนรายงานให้กรมประมง และกรมปศุสัตว์ ทราบ

(๒) เวียนรายงานให้กรมวิชาการเกษตรทราบเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับกรณีแอฟริกาใต้ต่อไป

*****

ที่มา : กลุ่มความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและอื่นๆ

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร